ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4998 — 15/28 ՅՈՒԼԻՍ 1902 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 22 ՐԷՊԻԼ ԱԽԸՐ 1320 — ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4998

درعلیه‌ده غلطه‌ده «آره‌ول» غزه‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Նորատունկեան խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 ֆրգ.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոսթայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ. 20 — 20 ՓԱՐԱ. 20

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

Վերջին եռթնեակը նշանակելի եղաւ Այտընեան Արքեպիսկոպոսի, Վիեննայի Մխիթարեանց Ընդհ. Աբբահօր, տխուր վախճանով, զոր գուժեց տեղական հայ մամուլը արժանաւոր ներբողներով՝ իբրեւ թարգման հանրային վշտակրութեան:

Անակնկալի մը ցաւագին տպաւորութիւնը չէր զոր զգացինք ի լուր Այտընեան Հօր մահուան. տարիներու ընթացքի մէջ անձկութեամբ կը հետեւէինք իր քայքայեալ էութեան առաւել կամ նուազ յուսատու երեւոյթներուն, եւ իրազեկներու համար դժբախտապէս չատ հեռու չէր նկատուեր առկայծեալ կանթեղին չիջումը: Մեծ անձնաւորութեան մը կորուստին դառնութիւնն էր որ եկաւ խորապէս ազդել մեր վրայ, եւ անոնց վրայ մանաւանդ՝ որոնք մօտէն ծանօթ էին Հ. Այտընեանի բարձր արժանիքին, անոր անզուգական տաղանդին՝ իբրեւ քաջ հայերասէր, եւ անոր բազմակողմանի հրմտութեան՝ իբրեւ գիտուն միտք իր պատկառելի ալեւորութիւն մէջ:

ԺԹ դարու գրեթէ վերջին կիսուն էր որ սկսաւ ծաղկիլ Այտընեան, արժանաւոր աշակերտ ու գործակից մեծ վարպետներու, —Պաթըրճեան, Գարագաշ, Յովհաննան, Զալրխեան եւայլն,—որոնք 1840էն առաջ ի լոյս բերին բազմադարեան մատենագրութեան մը բովքէն, երկարատեւ ու մանրակրկիտ խուզարկութեանց շնորհիւ, մեր Մեսրոպեան հարազատ բարբառը, եւ իրենց զանազան գործերով ուսումնասիրութիւններով վերանոր կենդանութիւն տուին Ոսկեդարու պանծալի հայերէնին, որ իրենցմէ տասնըհինգ դար առաջ իր կատարելութեան բարձունքը հասած՝ կը գէր կ'անցնէր բոլոր ժամանակից գրաւոր լեզուները, աքանչելի յօրինուածով եւ ոսկեգէր դպրութեամբ մեր առաջին թարգմանիչներուն: Այս մեծանուն Վիեննականք օրինակ ու առաջնորդ հանդիսացան իրենց յաջորդներուն, որոնց մէջ իրաւամբ առաջին տեղին կը գրաւէր Հ. Արսէն Այտընեան, եւ աւելի քան կէս դարէ ի վեր Վիեննական դպրոցին անխոստոր ուղղութիւնը եղած է հին հայերէնի մէջ՝ առաջնորդ հայերուն օրինակը: Բայց իբրեւ հայերասէր, իբրեւ ամենատես ամենադէտ խուզարկու, տեսականին մէջ ոչ ոք հաւասարած է Այտընեանի, ոչ Վիեննա եւ ոչ այլուր, եւ այս նկատմամբ ամենաբարձր դնահատմանց դեր է վերոյ պիտի մնայ միշտ Հ. Արսէն իր արժանիքին բարձրութեամբ: Իր Քննական Բերականութիւնը, եւրոպական հանճարով պսակուած, եւ գրաբար հայերէնի նոր Բերականութիւնը, որ երբեմն Զալրխեան անուն ծանօթ քերականութեան յաւելուածաւոր հրատարակութիւնն է, հսկայ գլուխ-գործոցներ են կամ ամենալից չտեմարաններ, որոնք անապառ նիւթ կը մատակարարեն հայերէն հին ու նոր լեզուի ուսումնասիրութեան: Այտընեան Հօր հայկաբանական դաւանանքին յայտնութիւնն էր, կամ նուիրադործումը Վիեննական դպրոցի լեզուական սկզբունքին համամտութեան, Կիկերոնի «Միտքի Ճառ»ին անսուտիւտ թարգմանութիւնը Մեսրոպեան հայերէնով, յար եւ նման միւս թարգմանութեանց լեզուին:

* * *

Դժբախտաբար, Վիեննայի վանքէն դուրս, մանաւանդ Պոլսոյ գրական չրջանակին մէջ, ընդհանրապէս սիրալ հանդիսացած կամ այնպէս մեկնուած էր Այտընեան՝ իր Քննական Բերականութեան հրատարակութենէն ի վեր, ինչպէս կը գրէր ինքը ժամանակաւ իր մէկ Պոլսեցի բարեկամին. եւ ո՞րչափ լեզուական անհարկի վիճաբանութիւններ ճարակ գտան այդ սիրալ հանդիսացողութենէն: «Կարծեցին թէ Հ. Արսէն տապար ի ձեռին մօտեցած է դրաբարի դարաւոր ծառին,—կը գրէր դառնութեամբ,— եւ փորձ փորձած է վճռական հարուածը տալ անոր հաստաբուն կոճղին: Կամ որպէս թէ Հ. Արսէն գերեզմանափորի դերը ստանձնած ըլլար դրաբարի թաղման համար, եւ բան ու բրիչ ի ձեռին սպասէր փոսին առջեւ ցանկալի ժամուն:» Շատ իրաւացի էր Այտընեան Հօր գանգատը, որովհետեւ թիւր հասկացողութեամբ հրապարակ ելան բաղմաթիւ դրչակիներ, նոր հայերէնի ձախող կոմնակիցներ ամէնքն ալ, եւ իրենք իրենց Այտընեանի անունով խրախուսուած՝ ընդվզեցան ընդ երկար տոհմային լեզուին դէմ. մինչդեռ Քննական Բերականութեան, որ միակ ապաւէնն էր ընդվզողներուն, Նախաշաւիղը բացորոշ ու մեկին կերպով ցոյց կուտար հին ու նոր հայերէններու ուրոյն սահմանները, եւ բաւաւոր առաջնորդութեամբ նոր դարագլուխ մը կը բանար արդի հայ դպրութեան առջեւ: Նախաշաւիղին ո՞ր տողերուն մէջ իրաւունք տուած էր Հ. Արսէն տնօրինակ կոստութեամբ անարգանք ընելու Հայոց չնչաբերիկ լեզուին դէմ, եւ վարելու դայն դպրոցական սահմաններէն ու եկեղեցւոյ ծոցէն անդամ,—ինչպէս մինչեւ այսօր ողբալի տգիտութեամբ կը քարոզեն նոյն իսկ հայ վարդապետներ, որպէս թէ նախապաշարման մը դէմ պայքար մղելու չահատակութեամբ: Ո՞ւր եւ ո՞րը բան է Այտընեան՝ թէ վանքերու չրջափակէն դուրս լոյս աշխարհ տեսնելու իրաւունք չունի հին հայերէնը, կամ թէ Հայոց ծիսական լեզուն պէտք է ըլլայ այլ եւս արդի հայերէնը:—եւ արդի ո՞ր հայերէնը կամ ո՞ր տեղի հայերէնը. Թուրքահայոցը, Ռուսահայոցը թէ... այսինչեան վարդապետներու լեզուն: Եթէ աշխարհի վրայ ամէն հայագէտ այսպէս թելադրէին, Հ. Արսէն մի՛այն չպիտի կրնար հաւանիլ այս թելադրութեան, եւ նախապաշարման բոլոր բեռը ինքը միայնակ պիտի ստանձնէր համբերատար ոգւով. վասն զի Քննական Բերականութեան նման գործի մը հեղինակը չէր կրնար հրաժարիլ տոհմային լեզուին անսեթեւեթ գեղեցկութենէն, անոր անհամեմատ հրապոյրէն եւ անոր ընծայած ամենամեծ պիտանութենէն ի նը-պատ արդի հայերէնին:

* * *

Եւ ո՞ր հայագէտ կրնայ մոռնալ հին հայերէնին կամ մանաւանդ անոր ազնուագոյն բարբառին, Մեսրոպեան լեզուի, անհամեմատ օգտակարութիւնն ու կարեւորութիւնը մէկէ աւելի հայեցակէտով՝ ի պէտս մեր աշխարհիկ լեզուին վերջնական կանոնաւորութեան: Հ. Արսէն Այտընեան, Քննական Բերականութեան Նախաշաւիղին մէջ, յայտ յանդիման ցոյց տուած է այս պարագան, առանց որ եւ է երկբայութեան կամ քմահաճոյ մեկնութեանց տեղի թողլու, կէտ նպատակի ունենալով առիթ ու դիրութիւն ընծայել Հայ բանասիրութեան, որպէս զի ժամանակի ընթացքին մէջ ձգտի տակաւ բայց անվրէպ հասնիլ այդ ցանկալի վախճանին, այն է՝ արդի աշխարհիկ լեզուին բարւոք ու հայեցի կազմակերպութեան. բայց հին լեզուին դերը այնպէս իսն չեչտած է այդ վերջնական կազմակերպութեան գործին մէջ՝ որ անոնդ վիճրով կը մերժէ իրաւամբ նոր լեզուին քերականական ու հայկաբանական կանոնաւոր կազմութիւնը առանց հին լեզուին օժանդակութեան: Տարբեր չէր կրնար խորհիլ այդ մեծ միտքը. չէր կրնար Այտընեան վանատոլութիւն յանձնարարել Հայ բանասիրութեան՝ Հայոց հին լեզուին «անհնալի հնութեանց» նկատմամբ. ո՛չ, ասանկ բան չէր կրնար ապասուիլ Քննականին յօրինչէն, որ աւելի քան կէս դարու կեանք մաչեցուցած էր իր անմոռան հետազօտութեանց մէջ: Ընդհակառակը, տոհմային գրականութեան մէջ, հոն «ուր գեղեցկութիւնն ի հմնդիսի է», նախապատիւ տեղին ցոյց կուտար հին (Մեսրոպեան) հայերէնին, պահանջելով «յանուն գեղեցկութեան» պահել գրաբարը բարձրագոյն վախճանի, սորվեցնել հինն ու նորը հաւասարապէս՝ ժամանակի ասանդնութիւնը նորին թողլով ի դիւրութիւն ուսուցման, եւ սիրել ու սիրցնել երկուքն ալ յօդուտ իրարու:

* * *

Քննական Բերականութեան մեծանուն յօրինչին նպատակն էր ուրեմն, ո՛չ թէ հին հայերէնին դէմ հալածանք յարուցանողներուն մեղադիր, այլ երկու (հինին ու նորին) կուսակցութեանց մէջ կերպով մը հաշտարար դատաւորի դեր կատարել, երկուքն ալ զգուշացնելով ծայրայեղութենէ եւ առաջնորդելով երկուքն ալ բանաւոր եզրակացութեան մը ճամբան: Վասն զի դիտենք թէ անցեալ դարու մէջ ձգտում մը կար հին լեզուին կենդանութիւնտալու, այն է մեռելութեան սահմանէն փոխադրելու լեզուական այն կենդանութեան սահմանները, հաւարակ ժողովրդական լեզու ընելու մէկ իսօքով հինաւուրց դրաբարը, որ դարերու ընթացքին մէջ իր գեղեցկութեան հրապոյրէն բան մը չէր կորսնցուցած. եւ այս նպատակով էր որ բազմաթիւ դպրոցական դասագիրքեր լոյս տեսան հեղհեղուկ զուտ դրաբար լեզուով,— առաւել կամ նուազ ընտրողականութեամբ անշուշտ: Այս ձգտումը երեւակայութեան ծնունդ էր աւելի քան ուղիղ դատողութեան, որովհետեւ վերջապէս հնարաւոր չէր նոր լեզուին թափը կասեցնել եւ անոր օրբաւորէական յառաջդիմութեան դէմ թափ դնել: Այտընեան ըսաւ՝ Նոր լեզուն չի կրնար կասիլ իր ընթացքեն. պէտք է հին լեզուն տալի տայ նորին. բայց իմաստութիւն չի թողուլ նոր լեզուին՝ հինին անկախաբար անել, տալ մանուկը տարաժամ բեցել իր մօր ստինքեն: Հին լեզուն պէտք է մեսակել ո՛չ միայն յանուն գեղեցկագիտութեան.—վասն զի մերջապէս հաւատանք թէ գեղեցիկ է հին լեզուն, Մեսրոպեան բարբառը հարկաւ Հ. Արսէն տարակոյս չկայ թէ բուռն կերպով կը զգար դայս.—այլ յօդուտն՝ իսկ նոր լեզուին, որ դեռ միգանման վիճակի մէջ է գտնէ, եւ կարօտ մայր լեզուին կենսատու ճառագայթներուն:

* * *

Ո՞չ ապաքէն Այտընեան ինքն ալ աբեւ մին էր ճանաչուէտ, կամ արեւ մը պէս ճառագայթեց ընդ երկար՝ լոյս ու կեանք ծաւալելով Հայոց հին ու նոր դպրութեան վայրուն հորիզոնին վրայ, հսկայ իմացականութիւն մը՝ որ յայտնուեցաւ մեր մտաւոր կեանքին մէջ, եւ որ վերջապէս ի մտաս խարտեցաւ ժթ դարուն հետ: Իր դրական դերը կատարեց դայլ կատարած դերին մեծութիւնը կրնամ ըսել թէ տակաւին չէ զգացուած բովանդակ: Այտընեան մեծ եղաւ, եւ պիտի մեծնայ անիկա, պիտի մեծնայ հանապազ, մեր դպրութեան համար, որչափ հեռանանք իրմէ ժամանակի չափով: Դիտուարաւ թէ ժամանակին խաւերը կարենան աղօտացնել անոր ճառագայթներուն պայծառութիւնը նորանոր սերունդներու աչքին, որոնք սքանչացմամբ եւ երախտագիտութեամբ պիտի յեղյեղեն անոր անունը, խորհուրդ պիտի հարցնեն իրը քերական անկէ յաճախ, պիտի առաջնորդուին անով, պիտի պարծին դայն իրենց տոհմակից անուանելով, պատկառ պիտի մնան Վիեննա կանոց այս դրական հոյակապ անձնաւորութեան յիշատակին, եւ պիտի դասանին միշտ յանձին Այտընեանի հոր ոմն Հայր դպրութեան:

ԱՐԷՏ

ԼՈՒԹ ՔՆՕ (57)

ԴԱՏԱՐԿԱՊՈՐՏԸ

ԺԷ

Աւաղակներէն մէկը որբուհին բռնեց, բայց այն պահուն երբ Մալօ ձեռքը հանեց Բովրէթի բերնին վրայէն, այս վերջինը անձկութեան ու սարսափի աղաղակ մը հանեց: Իսկոյն Մալօ փորի վրայ պառկեցաւ մացառուտքին մէջ եւ իր ընկերները Բովրէթը առած խոյս տուին:

Բովրէթի ձայնը լսելուն պէս՝ մայր Քէրկիղէք աճապարանքով դուրս ելաւ խրճիթէն՝ տեսաւ որ յափշտակիչներուն կը դիմադրէր: Այն տեսն, առանց նայելու ո՛չ իր տարիքին եւ ո՛չ ալ իր ուժերուն, սկսաւ անոնց հետապնդել, օգնութիւն աղաղակելով: Դժբախտաբար, այդ պահուն հովիւը ամայի էր ու իր աղաղակները անարձագանգ կը մնային: Խեղճ կինը Մալոյի քովէն վազելով անցաւ. իր չրջազգեստին ծալքը քսուեցաւ Մալոյի դէմքին, որ այս չօշափումի տակն զդաց թէ պաղ քարինք մը կը սարսռացնէր ամբողջ մարմինը: Պահ մը անչարժ մնաց, լռիկ, սարսափով մտիկ ընելով իր մօրը ողբագին ձայնը եւ դահավէժ քայլերը: Երբ ո՛ւ եւ է ձայն չառաւ ալ եւս, յամրաբար վեր վերցուց գլուխը, հովտին ամէն կողմը դիտեց, քարտիները ուսին վրայ նետեց ու սկսաւ վազել դէպի Բրաթէնրոսի դղեակը:

Մայր Քէրկիղէք բաւական տեղ հեռացնդեցաւ յափշտակիչներուն, բայց անոնք երիտասարդ եւ կորովի ըլլալով՝ պառաւին եւ իրենց միջեւ դտնուած միջոցը կ'ընդլայնէին հետզհետէ: Ի վերջոյ մայր Քէրկիղէք ընչասպառ եղած, զդացած ցաւէն ու յոգնութենէն պարտասած, վար ինկաւ նուազած: Դիւերուան զովութիւնը միայն սթափեցուց պառաւը, որուն զդեսանները եւ դէմքին վրայ ցօղի թեթեւ խաւ մը իջած էր: Հազիւ թէ սթափած, մայր Քէրկիղէքի առաջին մտածումը եղաւ չարունակել իր հետապնդումները, բայց խորհելով թէ իր նուաղումէն ի վեր ժամեր անցած էին, անօգուտ նկատեց փնտռտուքը: Ուստի ոտքոնց խրճիթին ճամբան բռնել: Մայր Քէրկիղէք կը խորհէր թէ Բովրէթի առեւանգումը մաս կը կազմէր Թիպիւրսի դէմ լարուած աւելի ընդարձակ դաւադրութեան մը: Առջի օր Թիպիւրսի կրած յարձակումը ա՛լ աւելի ուժ կուտար իր այդ կարծիքին: Մինթէ չէ՞ր կրկնուած այդ յարձակումը, եւ Թիպիւրս որ անհետացած էր առանց մէկուն բան մը ըսելու, ծուղակի մը մէջ ինկած չէ՞ր կրնար ըլլալ, այս անդամ թերեւս վրայ տալով իր կեանքը:

Պառաւ Պրբթոնը այս խորհրդածութեանց մէջ թաղուած կը յառաջանար, երբ լուսնի լուսով նշմարեց թէ իր խրճիթին առջեւ հասած էր: Աչքերը բարձրացուց եւ Թիպիւրսը նշմարեց, հեռուն, սեմին վրայ կանգուն: Խեղճ կինը երկրորդ անդամ ըլլալով նուաղելը զդաց: Թիպիւրս նշմարելով ամենոր դէմքին կերպարանափոխութիւնը ու ժժդունութիւնը, հարցումներ ըրաւ: Երբ պատասխան իմացաւ Բովրէթի առեւանգումը, խուլ աղաղակ մը հանեց, իբր թէ դանդոմի մը չեղբը սրտին մէջ մտած ըլլար: Յետոյ Թիպիւրս մէկդի հրելով պառաւը, յիմարի մը պէս սկսաւ վազել խրճիթին շուրջը, Բովրէթի անունը տալով եւ մաղերը փետռելով: Զարհուրելի դէմք մը առած էր Թիպիւրս: Երբ իր ցաւն ու կատաղութիւնը թափեց, յանկարծ կանգ առաւ մայր Քէրկիղէքի առջեւ եւ սուր ձայնով մը ըսաւ.

—Այդ թշուառականները չէ՞ք ճանչնար:

—Երբեք, ես հեռուէն միայն կրցի տեսնել, պատասխանեց ծերուկ Պրբթոնը, բովորովին դողդողուն վիճակի մը մատնուած:

—Վատահ էք թէ ձեր որդին անոնց մէջ չէր, ըսաւ Թիպիւրս, առանց խնայելու այս անգամ պառաւին մայրական զդացումներուն:

—Զաւակս մի, իմ քաջ Մալոս, դուչեց մայր Քէրկիղէք, ապշած այդպիսի կասկած մը յայտնելուն համար: Թիպիւրս, դիտէ՞ք թէ ինչ կ'ըսէք:

—Սա կ'ըսեմ թէ ձեր որդին աւազակ մըն է, եւ եթէ երբեք անոր դլուխը չախչախեի երէկ, փոխանակ դէմքը մրաբակելու, Բովրէթ հոս պիտի դտնուէր հիմա:

—Ահեղի եւ դարշելի բան է այդ լեղուով խօսիլ դաւակս վրայ, ըսաւ տարաբախտ կինը: Ինչ ըրած է ձեզի:

—Ինծի ինչ ըրած է մի այդ աւազակը, կրկնեց Թիպիւրս, իր բառերուն իւրաքանչիւրը շեշտելով. քարտիները մօտէն պարպեց վրաս:

—Ինչ, դուչեց մայր Քէրկիղէք դողդողուն, երէկ, պողոտայէն վրայ յարձակողը...

—Մ'հ, այդ մարդը իմ կեանքս դրաւել չէր ուզեր, բայց Մալոյի նպատակն էր մէկ խօսքով սպաննել դիս: Կը կարծէ՞ք թէ առաջին անգամն է որ այդ տեսակ չարագործութիւններ կ'ընէ: Մալօ էր որ փորձ ըրաւ սպաննելու մարքիզուհին եւ ես անոր ընկերներէն մէկը սպաննեցի, թող տալով որ ձեր որդին խոյս տայ:

Այս չանթահարիչ յայտնութեան հանդէպ, մայր Քէրկիղէք ժժգոյն, աչքերը դաժան, ծնրադրեց ու ձեռքերը խաչաձեւելով կուրծքին վրայ, սկսաւ աղօթել, մեռեալներուն աղօթքը մրմնջելով: Խե՛ղճ կինը զաւակ չունէր ալ եւս:

Թիպիւրս այդպէս ընկճուած տեսնելով խեղճ կինը, խոր կարեկցութիւն մը զդաց անոր նկատմամբ եւ ըրած անզութ խօսքերը խղճի խայթ պատճառեցին իրեն: Երբ պառաւ կինը աւարտեց իր աղօթքը, Թիպիւրս անոր մօտեցաւ եւ ձեռքը երկարեց վեր առնելու համար դայն, բայց մայր Քէրկիղէք մէկդի հրեց եւ որսաճմլիկ չեչտով մը ըսաւ.

—Թիպիւրս դեռ հարցումներ ունի՞ք ինծի ուղղելու:

Այդ հարցումը Բովրէթի առեւանգումը յիշեցուց Թիպիւրսի, որ իր արցունքները դսպեց ու ջանաց հանդարտ մնալ:

(Շարունակելի)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՐՕՆԻԿ

(ԹԴԹԱՅՑՈՒԹԻՒՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի)

Քարտիլոի վարժարանին տարեկան ճննութիւնները.—Կարապետ էֆ. Պալեօզեանի մահը.—Մատթեոս էֆ. Պալեօզեան եւ իր բարեգործութիւնը.— Յօդուածի մը առթիւ մեր դիտողութիւնը:

ԻԶՄԻՐ, 10 յուլիս

Անցեալ կիրակի, Դարտելիոյի վարժարանին հայերէն լեզուի հարցաքննութեանց ներկայ գտնուելու գեղեցիկ առիթը ունեցանք: Ուրախ ենք յայտարարելու թէ աշակերտները եւ աշակերտուհիները ղգալի կերպով յառաջացած են իրենց մայրենի լեզուին մէջ: Ինչ որ գոհունակութեան գլխաւոր պատճառ եղաւ մեզ, այն էր թէ ընթերցանութեան դասագիրքերը, ծրագրին համաձայն, կը կազմէին Պոլսոյ օրթոթերթերը, ուրիշ գիրքեր ու Աւետարան, յատակ ու անսխալ ընթերցանութիւնն մը: Քերականական վերլուծութիւնն ոչ թուաթակօրէն սերտուած (որ սովորութիւնն է դժբաղդաբար առհասարակ մեր վարժարաններու մէջ), պարզ աշխարհաբար նամակագրութիւն, հասընտիր ոտանաւոր եւ արձակ հատուածներու ընթերցում եւ բացատրութիւն հին եւ նոր գրաղէտներու ու հրապարակագիրներու վրայ ծանօթութիւններ. Աւետարանի լեզուն թարգմանել ու վերլուծել եւ այլն:

Այս ամէնը արդիւնք են երկաք չորս տարուան անխոնջ, յարատեւ ու միանդամայն խղճամիտ պաշտօնավարութեան Տէր եւ Տիկին Տէր Բարթողի, որոնք այնքան ատենի մէջ անվնասս աշխատելով կրցած են Այրուբէնէն մինչեւ աղաքը վերոյիշեալ վիճակին հասցնել:

Կէս օրէն յետոյ տեղի ունեցեր են նաեւ ֆրանսերէն լեզուի քննութիւններն ալ, կը ցուցնէր որ չէինք կրցած ներկայ գտնուիլ. բայց արժանահաւատ տեղեկացինք թէ չատ յաջող անցեր են նաեւ այդ լեզուի քննութիւնները:

Խրճի եւ արշաւութեան պարարք մը կատարած ըլլալու համար հրապարակ կը յայտնենք մեր գոհունակութիւնը Տէր եւ Տիկին Տէր Բարթողի, ինչպէս նաեւ ատարգաս պաշտօնեաներու, իրենց գըներատելի ու գովեստի իրաւամբ արժանի ջանքերուն համար:

Գովեստի բաժին մըն ալ թուրքերէնի ուսուցչին որ քիչ ատենի մէջ յաջողած է, ինչպէս ստուգեցինք մասնաւորապէս, կարելիին սահմանին մէջ արդիւնաւոր ընել այդ կարեւոր դասն ալ, որ գլխաւոր պայմանն է աշակերտին՝ իր ապագայինամար:

Բայց ինչ որ աւելի գովելի է ու օրինակելի, ընդհանրապէս Թորոսեվիրցիներուն եւ մասնաւորապէս Թաղական Խորհուրդի դպրոցի մասին ցոյց տուած հոգածութիւնն է: Գիւղին եկեղեցիին նիւթական այնքան անհանգնելի վիճակին մէջ՝ կրթական վիճակին այնքան յառաջդիմութիւնը չնակը պատիւ կը բերէ տեղացի Հայերուն: Վարժարանը տարին մօտաւորապէս 220 ոսկի ծախք մը ունի, եւ ասոր փոխարէն կը դոյանայ 40–50 ոսկի թոշակներէ եւ եկեղեցիին բովանդակ հասոյթը (ծախքէն դուռ) որոնք դպրոցական ծախքին չհամապատասխանելով տարին 50–60 ոսկիի մօտ դումար մը բաց կը մնայ. ճիշդ այս եղանակիս, այդ բացն ալ չնորհիւ Թաղականութեան կրթասիրական զդացումներուն, կը գոցուի:

Արդեօք պիտի ըլլա՞յ այն օրն ալ որ Իզմիրի վարժարաններուն նկատմամբ գովեստով խօսէինք:

* * *

Բաղաքիս երեւելի ու բարեսէր Հայերէն Մատթէոս էֆ. Պալեօզեան ի յիշատակ իր ողբացեալ եղբօրը՝ Կարապետ էֆ. Պալեօզեանի փափաք յայտնած է երկու ընդարձակ չէնքեր հիմնել, եւ նուիրել մէկը Ներսէսեան որբանոցին եւ միւսն ալ Հոգ. Որբ. Ընկերութեան, իբր որբանոց դործածուելու համար:

Պալեօզեան Մատթէոս էֆ. ի այս ինքնարեր բարեգործութիւնը ամէն գովեստէ վեր ըլլալով՝ հրապարակային ներբողի իրաւամբ արժանի է: Ներսէսեան որբանոցի աշակերտները, որոնք Մատթէոս էֆ. Պալեօզեանի չնորհները բազմիցս վայելած են, ամսոյս 3ին եկած էին իրենց որդիական վերջին յարգանքը մատուցանել ողբացեալ Կարապետ էֆ. Պալեօզեանի, դագաղին չուրջը բոլորած: Հանդուցեալին մարմինը Բարիզէն Իզմիր հասաւ ամսոյս 3ին եւ ուղղակի բերուեցաւ Ս. Սուփհանոս եկեղեցին եւ թաղման արարողութիւնը կատարուեցաւ նոյն օրը կէսօրէն յետոյ, ի ներկայութեան բազմաթիւ բարձրատիճան հայ եւ օտար երեւելիներու: Հանդէսին կը նախագահէր Տ. Գէորգ Ծ. Վ. Ներկաներուն որ պարագային յարմար հակիրճ դամբանական մը խօսելէ յետոյ՝ մարմինը տարուեցաւ գերեզմանատուն: Մեր ցաւակցութիւնները Պալեօզեան ընտանիքին եւ պարագային:

* * *

Անցեալները, քաղաքակից մը, որ կրօնական խնդիրներու մասին եթէ ոչ կատարեալ ծանօթութիւն, գէթ չափէն աւելի հեւաբերբերութիւն ունենալ կ'ուզէ ցոյց տալ երբեմնակի հրատարակութիւններով թերթերու մէջ, Սաբբաս վարդապետ Պարոնեանի հաղորդուելու ծանօթ խնդրոյն առթիւ յօդուած մը կը դրէր Բիւզանդիոնի, ուր սիրալիր ընդունելութիւն մը կը գտնէ, այսինքն առանց ոեւէ դիտողութեան կը հրատարակուի:

Յօդուածագիրը յիշելէ յետոյ Ներսէս Շնորհալիի բացարձակ արգելքը օտար եկեղեցիէ հաղորդուելուն դէմ, կը կարծէ թէ Հայ. Եկեղեցիի օտար եկեղեցիին հետ ձուլուելու վտանգը կանխատեսելով՝ այդպիսի կանոն մը դրած է ան:

Արդէն ամէն օրէնսդիր, ինչպէս դիտենք, յանկարծուստ ոեւէ օրէնք մը չի կրնար հաստատել, մանաւանդ երբ հեղինակութիւնը բարոյական է միայն, այլ ժամանակին պայմանները, տիրող կարծիքները, սովորութիւնները, աւանդութիւնները, պատմագրութիւնները եւ այլն ի նկատի ունենալով, աւելի կամ նուազ բարեփոխութիւններով կանոններ միայն կրնայ դնել:

Այս տարբերան ճշմարտութիւնը, որ մէկէ աւելի պարագաներու մէջ իր բացառութիւնները ունեցած է թէեւ, չենք կարծեր որ Շնորհալիի պէս բանիմաց հայրապետ մը բոլորովին առաջուր կոխուած ըլլայ, եւ ասոր գլխաւոր պատճառը այն է որ՝ նոյն ինքն երկար ատեն ուսումնասիրած, քննած է հայ ու յոյն եկեղեցիներու միութեան դործը: Շնորհալի թէեւ առաջ տարած այդ միութեան դործը, բայց ի վերջոյ իր մէկ ստորագրեալին անդաստապահութեամբը ի դերեւ եկած է:

Ասոնք ըսելով, չկարծուի թէ յիշեալ կանոնին կամ միութեան թեր ու դէմ կարծիք մը յայտնել ուզեմ, ոչ ամենեւին, ես ալ թէ՛ խմբագրին եւ թէ յօդուածագրին չափ խստակրօնութիւն ու կանխատեսութիւն ունիմ եւ կրնամ ունենա, այլ ինչ որ կ'ուզեմ հաստատել, սա է. պատմութիւնը մեզի կը սորվեցնէ թէ Շնորհալիի կանխատեսութիւնները բոլորովին տարբեր էին, ուստի անոր վերադրել տարբեր կանխատեսութիւն մը՝ պատմական սխալ մըն է:

Իսկ եթէ քար մըն ալ Սանասարեան վարժարանի նկատմամբ կրէր այդ յօդուածը՝ թերեւս ոսկի տառերով հրատարակուէր, զի այդպիսի գրուածքներ ամէն խորհուրդն փութով ու խնդումով կը հաւանուին:

ԱՏՈՄ

ՁԱՄԲՈՒ ՆՕԹԵՐ

ԳԷՔՆԻ ՋՐԱՖԷՔԸ

Կէս օրէն յետոյ ժամը երկուքն է: Ցիւրիխի մեծ կայարանէն երթեւեկի տոմսակներ կ'առնենք մինչեւ Շաֆհաուզէն, որ դլխաւոր քաղաքն է համանուն քանթոնին: Այս վերջինը Գերմանիոյ սահմանակից Զուիցերիոյ հիւսիսային փոքր դաւառներէն մէկն է: Երկու հոդի ենք միայն. գերմանացի բարեկամ մը ու ես: Ճամբորդութիւնը ամէն կերպով թեթեւցնել ուզեցինք. ընկերս, իբր ամենէօր լուսանկարիչ, իր գործիքէն չուզեց բաժնուիլ, իսկ ես դատարանէս եւ հեռագրատակէ մը դատ ուրիշ բան չառի հետս:

Շաղեկառքը իր ուսանդութենէն չչեղուելու համար՝ կը սուլէ չղջիկի ու ճամբայ կ'ելլենք: Ուղեւորներու ծանօթները վակոնները բոլոր երկարութեամբ չարուած՝ կը սկսին թաչկինակներով, ձեռքերով բարեւներ դրկել. պզտիկներ իրենց թաթիկները կ'երերցնեն «սատ» կանչելով, իսկ մէկ քանի մանկամարդ ողջիկներ պարաք կը հարթին իրենց հոդմանարները բանալ ու դոցել իբր բարի ճանապարհ մաղթելու նշան: Բարեկամիս նշմարել տալ կ'ուզեմ այս նորելուկ պարագան, բայց սա չընդհատելով իր «պտեքը»ը թղթատել, կը բաւականայ միայն ըսել թեթի հանդարտորէն.

—Այդ ողջոյնները մեզ համար չըլլալէն յետոյ, ինչ կարիք կայ ուշադրութիւն ընելու...

Արդարեւ դործնական դաղափար, ուրուն պատասխանելը քիչ մը դժուար պիտի ըլլար:

Ցուլիսի արեւը կը դրկէր մեզ իր ամենէն կիզիչ նետերը: Տաքը դրեթէ անտանելի կը դառնար: Արդէն բաւական ատենէ ի վեր կը յառաջանայինք երկու կարգ չէնքերու մէջէն, բայց դեռ քաղաքէն դուրս չէինք եկած: Ցիւրիխը՝ Զուիցերիոյ ամենէն բազմամարդ քաղաքն է: Կառավարական չէնքերէ յետոյ սկսան երեւիլ հետզհետէ Իօսլիքսի մեքենայի նշանաւոր դործարանները. Սկզբնական որ տրծաթափայլ կը վազէ իր խռնտ յատակի վրայ, ու այդ ամենէն յետոյ, հեռուն, անտառակներու եզրը կատուցուած սիրուն տնարանները: Պատուհանէն դուրս կը նայիմ՝ փողոցներէն անդամ մը ազատուելու անհամբերութեամբ, եւ յանկարծ պզտիկ տան մը դրան վերը այբբեն կը նշանդիպին հետեւեալ երկու բառերը. «Դարեցիատուն Առանին:» Կը սկսիմ ծիծաղիլ ու կ'ըսեմ ընկերոջս.

—Զարմանալի վերտառութիւն, կարելի է արդեօք ալքսլոյլ տաքցած գլուխներու մէջ առանին—ներդաշնակութիւն փնտռել...

Գերմանացին, որ տաքէն աչքերը դոց կիսարթուն վիճակի մը մէջ կը դտնուէր, բաւականացաւ «հը՛մ» մը ընելով:

Վերջապէս դուրս կու դանք քաղաքի արուարձաններու ճնչող մթնոլորտէն. մեր առջեւ կը բացուին ալ ու ձախ ընդարձակ դաշտեր, որոնց միջնակաները կ'ընդմիջեն երբեմն դրեթէ անմնդարելի բարձրութիւններ, զորս բլուր անգամ չէ կարելի կոչել: Բայց ընդհանուր կանաչութեան մէջ՝ կարծես «սդրդած» կը տեսնուին ցորենի արտեր, որոնց ոսկեդոյն հակերը նաղանքով կ'օրօրէ քաղցր զեփիւռը: Ու այդ դեղին ծովերու մեղմիկ ալեակները կ'երթան կը մարին իրարու ետեւէ մարդագետնի եզրը, որու կանաչութեան մէջ՝ քրտնած ու կարմիր՝ կ'աչխատի խարտեաշ գեղջկուհին: Իր ամբողջ ընտանիքը հո՞ն է, դաշտին մէջ, զի խոտ հնձելու ժամանակն է: Հուժկու բազուկներով կը քաղեն ամենքն ալ, ընդելով սաստիկ տաքին, ու մանգաղի չեղրը հեռուէն ատեն ատեն կը փայլփլի արեւի ոսկեդիմէ թէ ինչ կ'ըսէք:

—Սա կ'ըսեմ թէ ձեր որդին աւազակ մըն է, եւ եթէ երբեք անոր դլուխը չախչախեի երէկ, փոխանակ դէմքը մրաբակելու, Բովրէթ հոս պիտի դտնուէր հիմա:

—Ահեղի եւ դարշելի բան է այդ լեղուով խօսիլ դաւակս վրայ, ըսաւ տարաբախտ կինը: Ինչ ը

ԺԱՂՈՎՈՒՐԴ ԴՈՒՌՍԻՆՅԱՆ

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ, Նիւ-Յորք, 28 Սեպտեմբեր — Ֆիլիպինեան կղզիներուն մէջ գտնուող ամերիկեան զօրքերուն հրամանատարը հրամայեց, որ Սամարի նահանգին մէջ գտնուող բոլոր տղամարդիկը, որոնք 10 տարեկան են, ամենայն ինչ թողուն, գան զինուորական ռազմատեղի։ Սամարի նահանգի մեծ մասը դարձեալ ապստամբական դիրքի մէջ է։

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ 1901թի թուականին 34,910,928 փթ. ածխաքար հանուած է։ Ածուխի արտադրութիւնը 1900ի համեմատութեամբ 20,051,846ով աճած է։ Ածուխի արտադրութիւնը 1901ին 14,529,112 տոնա էր։ Ածուխի հանքերուն մէջ 1901ին 750 մարդ սպանուած է։

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ 1901ին 7,174,877։

ՊՈՒՆԷՍԻ ՄԷՋ

Պունէսի մէջ 1902ի Սեպտեմբերի 1ին 1,000,000 ֆրանք։

ՊԱՏԱՐԱԳՈՒՆԵՐ

Ֆրանսական Գերագոյն Դատարանը հրամայեց, որ Ֆրանսական Գերագոյն Դատարանի Ներքին Գանձարանի Գանձապետ Մ. Ֆրանսուան Ֆրանսուան Ֆրանսուան

եայ (39 այր, 43 կին) եւ 16ը հրեայ (8 այր, 8 կին)։

ՊՈԼՍՈՅ Մահմուտ Փաշայի կողմը Պոյաճեան Մէհրանի կողմէ ծախուող մաղի ներկերը գրաւուեցան, վասն զի քննութեամբ հաստատուեր է թէ Ալնասկար նիւթեր կը պարունակեն։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ ֆրանսական հիւպատոսարանին թարգման Մկրտիչ էֆ. Մըսըրեանի՝ Օֆիսիէ տ'Ազատէմիի տիւղու արուեցաւ ֆրանսական կառավարութեան կողմէ։

ՄԱՀՄՈՒՍԷԻ վարչութեան համար Դանուբի նաւագործարանին յանձնարարուած շոգենաւերու շինութեան սեղանաւորական գործերը Անատոլի երկաթուղիին Ընկերութեան կողմէ կը կատարուին։ Նոյն Ընկերութիւնը Հայտար Փաշայի ու Գասրգիւղի շոգենաւերուն համար երկաթուղիի տոմակներուն նման տոմակներ կը պատրաստէ։

ԿԻԼԻԽԱՆԷԻ ախտաբանական հիւանդանոցին մէջ տեսակիսը աւարտող եօթը բժիշկներ ու երկու դեղագործներ Գերմանիա պիտի ղրկուին՝ իրենց ուսումը կատարելագործելու։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԹԵԼ.—Բերայի կայարանէն Ֆաօ երկաթիլիք գիծին շինութիւնը, առջի օրը, մինչեւ Բումէլի Հիսար աւարտեցաւ։

ՆՈՐ ԾԻԱԳԻՐ.—Զեռնհաս պաշտօնարանը մերժողական պատասխան տուաւ ծրագիր մը, որով մենաշնորհ խնդրուած էր Կ. Պոլսոյ, Իզմիրի, Սէլանիկի ու Պէրութի մէջ առաջին տեսակ սպիտակ հացի ու պիսքիսի գործարաններ հաստատելու համար։ Զեռնհաս պաշտօնարանը սա նկատումով մերժեց թէ ալիւրը, իբրեւ անմիջական պէտք, չի կրնար մեծնաշնորհի վերածուիլ. միայն թէ խնդրարկուն կրնայ պարզ պաշտօնութեամբ մը գործադրել իր ծրագիրը։

ԿՐՕՆԱՓՈՒԹԻՒՆ.—Սապահ կը ծանուցանէ թէ ճանաչագրագէտ ու երաժշտութեան ուսուցիչ Մեկիւք էֆ. իսլամական կրօնքը ընդուներ եւ անունը դրուեր է Մուսթաֆա Նուրի։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ Համիտիէ վարժարանին այս տարուան չրջանաւարտներն են Օսման, Նուրի, Բէրիքլի, Վէհիպ, Ֆիլաքթոս ու Ալի Ղալիպ էֆ.ները։

ԱՐՄՏԻՐԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ.— Անցեալ չաբթու Անատոլէն, Բումէլիէն ու Սեւ Ծովէն 47,100 քիլէ ցորեն ժամանեցին Կ. Պոլիս եւ ծախուեցան սա գիներով.— Սպիտակ ու կակուղ, տեսակին համաձայն, 8 3/4—12 1/4 ղրուշ լիպրայէն վար։ Կարծր ցորեն, 29—32 փարա։

ՎԱԼԻՍՆՈՅԻ կոակատարները որոշեցին կոակեալ գուսմարը յատկացնել Բէգիալոնեայի մէջ նաւային վարժարանի մը հաստատման։ Ճարտարագործական ու երկրագործական վարժարանի մը մասին ալ յառաջիկայն որոշում պիտի տրուի։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խեդիվը քառասունըհինգ օրի չափ պիտի մնայ Տիվոնի ջերմուկները։ Սեպտեմբերի սկիզբները Վիէննա ու Կ. Պոլիս պիտի ուղեւորի եւ նոյն ամսուան 25ին Ադրիանոպրիս պիտի երթայ։

—Քսան օրէ ի վեր հեղեղումներ անձրեւ կը տեղայ Ֆաչոտայի, Թէվֆիգիէ, Էլ–Սէտատի, Էլ–Քէնիսայի, Պահր–Էլ–Կաղի ու Մէգրա–Էլ–Ռէգի մէջ։ Այդ անձրեւներէն Խարթումի մէջ Նեղոսի ջուրերը յորդեցան։

—Դահիրէի հին թաղին մէջ անկիւքան եկեղեցիին գմբեթը փլաւ։ Երկու հոգի տակը մնացին, որոնց մէկը մեռաւ եւ միւսը վիրաւորուեցաւ։

—Վերջին օրերու տաք օդերէն բամպակի տուներները արագ կերպով զարգացան։ Եթէ օդերու նպաստաւոր վիճակը չարունակէ, ապրիլի զով օդերուն առաջ բերած յապաղումին տեղը պիտի լնայ։ Շարքերէ մէջ ոստիկան բերքը չատ գոհացուցիչ վիճակի մէջ է եւ մեծ յոյսեր կը ներշնչէ։ Ֆաեուումի մէջ, ուր բամպակները անապատ օգերէ վնասուած էին, բարւոքեցան եւ առատ պիտի ըլլան։ Միւս գաւառներէն ալ լուրերը նպաստաւոր են բամպակի մասին։ Հակառակ զանազան հիւանդութեանց, որդերու, երաշտութեան եւ այլն, բամպակի լաւ հունձք մը յուսալի է։

ԿԱԼՐԻԱԾԱՏՈՒՐԲԵՐՈՒՆ դանձման եւ առուծախի կատարման մասին դիմուորական վարժարանի աշխատաւորներու դասարանէն Հասան Շանի պէյի մատուցած ծրագիրը Մեծ–Եպարքոսին կողմէ ղրկուեցաւ Տէքթէրխանէի վերատեսչութեան որ կալուածագիրներու վարչութեան յանձնեց զայն։

ՏԱՍԱՆՈՐԴՆԵՐԸ.—Զեռնհաս պաշտօնարանը ծանոյց ամէն կողմ որ տասանորդի յեանեալ մասերը դանձելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովները փութով աշխատին դանձել այդ յեանեալ մասերը որոնք քանի մը միլիոն ոսկիի կը հասնին. նաեւ ամէն ամիս դանձմանց քանակութիւնը տեղեկագրին Բ. Դրան։

ՍԱՌԱՐԻՆ.—Զեռնհաս պաշտօնարանը նկատելով որ սաքարին կոչուած հանքային շաքարը, որ պարզ շաքարէն չատ աւելի զօրաւոր է, բժշկական տեսակէտով կարելի չէ իբրեւ պարզ շաքար գործածել, որոշեց որ մաքաւորները միայն դեղագործներու եւ դեղի վաճառականներուն տան հանքային այդ շաքարը. նաեւ դեղագործներն ալ առանց դեղագրի չվաճառեն։ Սաքարինը որ հանքածուխէ կը հանուի, պարզ շաքարէն հինգ հարիւր անգամ զօրաւոր է, բայց պարզ շաքարին պէս սննդարար չէ. միայն բժշկական դեղերու մէջ կը գործածուի։

ԲԱՂԱՌԱՊՆՏՈՒԹԻՒՆԸ Տէրքոսի ջուրի ընկերութեան հետ համաձայնութիւն դոյացաւ, որով հրդեհի ծորակներուն թիւը պիտի աւելցայ եւ բանալիներն ալ ոստիկաններուն ու թաղապետական պաշտօնեաներուն քով պիտի դանուին։

ՀԱՅԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ.—Պետական Խորհուրդին ու Նախարարաց Խորհուրդին որոշմամբ, որ վաւերացած է Կայս. Իրատէով, Կ. Պոլսոյ ծովեզերեայ տեղերուն մօտ հացի երկու գործարաններ պիտի հաստատուին՝ պայմանով որ բացումէն մինչեւ տասը տարի այդ մասին ուրիշին արտօնութիւն չտրուի։

ՀԱՅՏԱՐ–ՓԱՇԱՅԻ քարափին ու նաւահանգիստին Ընկերութեան բաժնեէրերու ընդհանուր ժողովը Օգոստ. 15/28ին պիտի կատարուի՝ Ընկերութեան Ղալաթիոյ կեդրոնատեղին։

ԾԽԱԽՈՏԻ Ռէժիին.—Գերման թերթ մը կ'ըսէ թէ օսմ. ծխախոտի Ռէժիին այս տարուան չահը անցեալ տարիէն 20,000 անգլիական ոսկի աւելի պիտի ըլլայ։

ՇԻՇԼԻԻ կողմը, երէկ, ժամ 6ին Նաբլեանի գործարանին ետին գտնուած Թաշ Օճաղլար անուն տեղը գտնուած փայտի տաշեղներ եւ այլն այրեցան։

ԼԱՆԿԱՅԻ ՈՃԻՐԸ. — Լանկայի մէջ, երէկ, ոճիր մը գործուեցաւ։ Ղալաթիոյ մէջ սեղանաւոր Վահան, երեսուն տարեկան, Օրթա Պոսթան փողոցը իր տանը մէջ գտնուած պարտէզին թզենիին վրայ անծանօթ մարդ մը տեսաւ, որ տունը մրտնել կ'աշխատէր։ Վահան ձայն հանեց. անծանօթը ծառէն վար ցատքելով հոն գտնուած պիտոը մտաւ։ Վահան վար իջաւ, բռնեց անծանօթը դուրս հանեց եւ մինչեւ երկաթուղիի ճամբան տանելով «Գող կա՛յ. հասէ՛ք» պոռաց։ Անծանօթը պահանջեց որ զինքը թող տայ եւ դաշոյնով սպառնաց։ Վահան մտիկ չըրաւ։ Անծանօթը դաշոյնը քաշելով մեռց Վահանի ձախ կողը։ Վիրաւորը տուն երթալ փորձեց, բայց դրանը առջեւ ինկաւ ու մեռաւ։ Այդ միջոցին դրացիներէն Սարգիս վրայ գալով ապտակ մը զարկաւ անծանօթին, բայց այս վերջինը ձեռքի դաշոյնը անոր ալ ձախ կողը մխելով փախաւ, սակայն ձերբակալուեցաւ։ Ոճրագործը ցոյց տրուեցաւ Սարգիսի որ ճանչցաւ զայն։ Սարգիս տունը տարուեցաւ, ուր քիչ եւ քը մեռաւ։ Ոստիկանութեան բժիշկները երկու դիակները քննելով հաստատեցին թէ ոճրագործ դաշոյնը մխած միջոցին վերքին մէջ քանի մը անգամ դարձուցած էր, որով Վահանի թոքը եւ Սարգիսի փայծաղը կտոր կտոր եղած էին։ Երկուքն ալ ներքին արիւներթութիւն ունեցած ու մեռած էին։ Ոճրագործը որ Էրզրումի Բէֆիքէ դաւառակէն Մէհմէտ անուն 19 տարեկան երիտասարդ մըն է, խոստովանեցաւ գործած ոճիրը։ Մէհմէտ Ոստիկանութեան Դուռը ղրկուեցաւ։

ԲԵՐԱՅԻ Փափաղ Բէօքրիսի թաղին գինետուներէ մէկին մէջ, երէկ գիշեր, ոճիր մը գործուեցաւ։ Պանորմացի Նիքոլի իր մէկ ընկերոջը հետ արբենալու միջոցին կռիւ մը ծագեցաւ։ Ոստիկան Ահմէտ ու Հիւսէյնի Հիւսնի էֆ.ները իմանալով, նոյն գինետունը գացին։ Նիքոլի դաշոյնը քաշած էր եւ կ'ուզէր դինեպանը՝ Միչոն զարնել։ Ոստիկան Հիւսէյին Հիւսնի էֆ. ուզեց ձերբակալել Նիքոլին, բայց այս վերջինը դաշոյնը դարձնելով մխեց Հիւսէյին Հիւսնի էֆ.ի աջ կողը։ Ուրիշ ոստիկաններ հասնելով Նիքոլին բռնեցին ու պահակատուն տարին։ Այդ միջոցին ոճրագործին ընկերներէն ոմանք ոստիկաններուն վրայ յարձակեցան Նիքոլին ազատելու, բայց ամէնքն ալ ձերբակալուեցան։ Բերայի կառավարիչը իմանալով ոստիկաններ ղրկեց նոյն գինետունը՝ դաշոյնը գտնելու համար, սակայն գինետան Միչո ռէվոլվէր պարպեց անոնց վրայ. բարեբաղդաբար հրաղէնը կրակ չառաւ։ Միչո ալ ձերբակալուեցաւ։ Ոստիկան Հիւսէյին Հիւսնի էֆ. հիւանդանոց ղրկուեցաւ, վասն զի վէրքը ծանր է։

ՁԻՊԱԼԻԻ ոստիկանութիւնը, առջի օրը, իմանալով որ մարդու դիակ մը կայ սիմիտճիի փոսի մը պարտէզին մէջ, հոն փութաց եւ կողոպուտներուն վրայ պառկած գտաւ փոսի սպասաւոր մը՝ Իսմայիլ Երզուսն տարեկան, որուն բերանէն արիւն եկած էր. բժշկական քննութենէ մը ետքը դիակը կեդրոնական բանտին հիւանդանոցը տարուեցաւ, ուր նորէն բժշկական քննութիւն կատարուելով հաստատուեցաւ թէ դլուխէն եւ մարմնոյն զանազան մասերէն վիրաւորուած էր։ Ոճիրը գործուած էր հաստ գաւազանի մը միջոցաւ. արդարեւ փոսէն վայտանոցէն այդ տեսակ առարկայ մը գտնուեցաւ, որուն ծայրը կային արեան հետքեր ու մազեր։ Փաստ ու Հիւսէյին անուն անձեր, երկուքն ալ նոյն փոսին մէջ աշխատող, իրենց կասկածելի ձերբակալուեցան։

ԱՂՋԿԱՆ ՄԸ ՀԱՄԱՐ.— Պոլսոյ Հայտար թաղին մէջ, առջի օրը, տունէ մը մուխ կ'ելլէր։ Դիւրեպաղը տեսնելով ներս մտաւ եւ վերի յարկը ելլելով սոսկալի տեսարան մը պարզուեցաւ իր առջեւ։ Բազմոցը կ'այրէր, զոր խկոյն մարեց. գետինը երիտասարդի մը դիակը կար արիւնաթաթաւ։ Խկոյն իմաց տուաւ ոստիկանութեան, որ հոն փութաց։ Երիտասարդին գրպանէն թուղթ մը գտնուեցաւ որ էշրէֆ ատորագրութիւնը կը կրէր, եւ որուն մէջ սապէս գրուած էր.

«Շատ ընկերներ ունիմ, բայց ձեզի համար կարեւորութիւն չունին։ Մայրս ու եղբայրս անուշչտ չատ պիտի ցաւին մահուանս համար. բայց պարտաւորուած էի։ Սարը Եանիի աղջիկը կը սիրեմ։ Դուք ալ սիրեցէք։ Կ'ողջունեմ եղբայրս։ Թասնիմէկ տարեկան եմ։ Երկու տարիէ ի վեր որոշած էի վերջ տալ կեանքիս, ուրեմն ձանձրացած էի։ Այսօր կրցայ յաջողիլ անձնասպան ըլլալ։»

Այդ երիտասարդին ընտանիքը Պէյքոզ կը գտնուէր օգափոխութեան համար։ Էշրէֆի ռէվոլվէրով վերջ տուած էր կեանքին։ զնդակը կոկորդէն մտնելով ծոծրակէն դուրս ելած ու բաղմոցին մէջ մխուելով բռնկուցած էր զայն։

ՔՐԷՏԻ ՖՕՆՍԻԷ ԷՀԻԲՍԻԷՆ

2ՐԴ ՎԻՃԱԿԱՎԱՃԱՌՈՒԹԻՒՆ

15 ՅՈՒԼԻՍ 1902

122,275 թիւր 100,000 Ֆրանկ շահած է Հետեւեալ 25 թուերը 1000ական ֆր. շահած են

3,281	37,721	112,278	187,360	236,149
11,276	57,533	113,358	193,245	237,116
11,895	71,743	133,086	204,815	301,454
28,767	82,936	150,099	208,336	320,776
36,673	106,771	164,550	215,222	324,552

Թուրքիոյ մէջ չահած պարգեւներու վճարումները պիտի կատարուին Քրէտի Լիոնէի կողմէ, 1902 օգոստոս 1էն սկսեալ։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ա.ԶԳ.—Հանրային Պարտքի վարչութիւնը նուազուրդի կը հանէ Պէօյիւք–էֆէճէի մօտ, Դալիդրապիսի մէջ, աղի մթերանոց մը եւ ասոր յատուկ գրասենեակներու շինութեան գործերը։ Առժամեայ նուազուրդը այսօրուընէ կը բացուի եւ կը գոցուի յուլիս 2/15ին կէս օրէն ետքը ժամ 3ին։ Վերջնական նուազուրդը տեղի պիտի ունենայ, առնուազն 3% զեղչով մը, առժամեայ նուազուրդին փակման յաջորդող 3 օրերու միջոցին։ Երրորդ օրը առաջարկները պիտի ընդունուին, կէս օրէն ետք մինչեւ ժամ երեք։

Այն անձերը որոնք շինութեան գործը ստանձնել կ'ուզեն, պէտք է Վարչութեան կեդր. մնուցիկն յանձնեն 55 օսմ. ոսկի, իբր երաշխաւորութիւն։

Շինութեան գործերը ստանձնողները պէտք է դիմեն ընդհ. Տնօրէնութեան, կնքուած նամակով։ Ցանձնառութեանց տեսրակը այսօրուընէ սկսեալ տրամադրութեանը դրամով են շինութեանց գործի յանձնառուներուն, որոնք կրնան զանոնք քննել մասնագիտական գրասենեակին մէջ, կէսօրէն սկսեալ մինչեւ ժամ 3։

18/1 Յուլիս 1902 4—6

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Տրապիզոնի առաջնորդ Տ. Եղնիկ վրդ. Պապեան, հեռագրով Ժողովներուն հաստատութիւնը խնդրած է Պատրիարքարանէն։

—Հանգուցեալ նշանաւոր ծովակալ Յ. Կ. Այվազովսկիին ի յիշատակ, մօտերս Բեզերսբուրգի մէջ լոյս պիտի տեսնէ երաժշտական–գեղարուեստական պատկերազարդ շքեղ ալպոմ մը, Պ. Դ. Օքթոյեանցի եւ Ե. Բաղդասարեանցի հրատարակութեամբ։ Այս ալպոմին բովանդակութիւնը խիստ շահեկան եւ գեղարուեստական պիտի ըլլայ, եւ պիտի բովանդակէ լիակատար կենսագրութիւնը Յ. Կ. Այվազովսկիի, ժթ. դարուն նկարչութեան վիճակը Ռուսիայի մէջ, հայ երաժշտութիւնը ժթ. դարուն, եւ յուշկներ երաժշտութեան անցեալի, ներկայի եւ ապագայի մասին։ Ինչպէս նաեւ ժթ. դարուն մէջ ապրող կարգ մը երաժիշտներու եւ հեղինակներու մասին կենսագրական տեղեկութիւններ եւ լուսանկարներ պիտի պարունակէ։

—Ֆրանսայի ասղաբաշխական Ընկերութեան ամսագրին (Bulletin de la Société Astronomique de France) յունիսի թիւը ծանուցած է որ այդ Ընկերութեան անդամ ընտրուած է Վենետիկի միաբանութենէն Հ. Խորէն Վ. Սմբատեան։

—Թասթէմունիէն կը հեռագրեն թէ հանգուցեալ կատակերգակ դերասան Դ. Թրեանցի եղբայր եւ Վասիլ. Աբգիի էֆ.ի գործակատար Յակոբ էֆ. Թրեանց, որ Պոլսէն հոն գացած էր առեւտրական դորձով, յանկարծամահ եղեր է։

—Դարտմիաշայի Թաղ. Խորհուրդի ընտրութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ։ 70 ընտրողներէն 63 հոգի մասնակցած էին ընտրութեան։ Բուէներու բացարձակ առաւելութեամբ Թաղ. Խորհուրդի անդամ ընտրուեցան Զենոբ էֆ. Եէմէնիճեան, Մանուկ էֆ. Ալթըպարմագեան, Նաղաբէթ էֆ. Դարագաշեան, Սարգիս էֆ. Կիւլէրեան եւ Սրապ էֆ. Պայթարեան։

—Հայ–Հռոմէականաց Ս. Պատրիարքը ցաւակցական հեռագիր մը ուղղած ըլլալով Լէպէխովսքի կարմրակին մահուան առթիւ, ի պատասխանի հեռուեալ հեռագիրը ստացած է Ռոմբոլլա կարտինալէն.— «Ս. Հայրը երախտապարտ ձեր փութկոտ ցաւակցութեանց մասին, շնորհակալութիւն կը յայտնէ ձեր մաղթանքներուն համար, եւ սիրալիր կերպով կ'օրհնէ Ձեր Սմենապատուութիւնը եւ հասարակութիւնը։»

—Ս. Պատրիարքը ընդունած ըլլալով Օրթագիւղի Թաղ. Խորհուրդին հրաժարականը, Պատրիարքարանի կողմէ ընտրութեան նոր հրաւանդ ղրկուեցաւ։

—Վիճակագրական քաղուածքի մը համաձայն, ամբողջ Թուրքիոյ մէջ կը գտնուին 20 թեմական Առաջնորդներ, որոնց 10ը եպիսկոպոս, 4 թեմական վանահայրեր եւ 16ը Պատր. Փոխանորդներ։

—Կէօմրիւքճեան Սրբազանի խնդրանքին վրայ, Գրիգորիա վարդապետ Պալատեան Պիլէճիկ պիտի ղրկուի իբր Առաջնորդ, Փոխանորդ, մինչեւ վերադարձը Առաջնորդին։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՀԱՅՐ ԱՐՍԷՆ ԱՇՏԸՂԵԱՆԻ

Երէկ, Բերայի Հայ–Հռոմէականաց Ս. Յովհան Ոսկիբերան եկեղեցիին մէջ կատարուեցաւ հանդուցեալ Հ. Արսէն Այտընեանի հոգեհանգստեան արարողութիւնը։ Եկեղեցին ի նշան սգոյ համակ սեւերով ծածկուած էր. Աւագ խորանին երկու կողմն ալ Ս. Ս. սկզբնատառերը կ'երեւային։ Արարողութեան կը նախագահէր Տ. Պօղոս Պատրիարք Էմմանուէլեան. պատարագը մատոյց Թերզեան Գեւորգեան. ներկայ էին աւստրիական դեսպանին կողմէ Բ. թարգման Պ. Պիլինքի, Վիէննայի եւ Վենետիկի միաբանութեան վարդապետներէն շատեր։ Դասին մէջ վեղարով կեցած էին Տ. Բարկէն Վ. Կիւլէսէրեան, Տ. Գնել Վ. Գալեմքեարեան եւ Տ. Գրիգորիս Վ. Պալատեան։ Պատարագի միջոցին ժողովուրդի խուռն բազմութիւն մը կը հանէր հետզհետէ, որուն մէջ կ'երեւէին կարգ մը օտար ներկայացուցիչներէ զատ լուսաւորչական եւ բողոքական հասարակութեան պատկանող անձեր։ Պատրիարքարանի գործակատար Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեան, Հայ–Բողոքականաց աղգապետ Յակոբ էֆ. Պոյաճեան, Բրոֆ. Ճէճիզեան, Ս. էֆ. Տէր Յակոբեան, Ռէթէոս էֆ. Պէրպէրեան, Տոքթ. Թորգոմեան՝ Ուսումնական Խորհուրդին կողմէ, Ռոպէր էֆ. Եալճեան, Միչէլ էֆ. Մըսըրը, Դէորգ էֆ. Թորգոմեան, Գրիգոր էֆ. Գարակէօզեան, Խտկար պէյ Տիւզ, լատին կրօնաւորներ, հանգուցեալ Այտընեան արքեպիսկոպոսին եղբայրը՝ Դէորգ էֆ. Այտընեան եւ ուրիշ անձեր։ Պատարագէն յետոյ տեղի ունեցաւ հոգեհանգստեան պաշտօնը. ապա Հ. Նիկողայոս վարդապետ Պաղէեան ի դիմաց Պէշիկթաշի միաբանութեան, ներբողական մը արտասանեց։ Մարդկային իմաստութեան վրայ հակիրճ տեսութիւն մը ընելով կարգ մը օրինակներ առաջ բերաւ մեծ մարդոց մտաւոր գործունէութեան մասին եւ ապա ակնարկեց մեծանուն հանգուցեալը՝ Հ. Այտընեան եւ թուեց անոր բոլոր բարեմասնութիւնները իբրեւ իմաստուն միտք մը։ Յիշեց նաեւ հանգուցեալին ունեցած օգտակարութիւնը Վիէննայի վանքին համար, եւ այս կորուստին առթիւ նոյն միաբանութեան ունեցած զգալի պակասն ալ մատնանշեր է։ Ի վերջոյ հանգիստ մաղթեց Հ. Արսէն Վ. Այտընեանի հոգւոյն։ Հ. Պաղէեանի քարոզէն յետոյ, ներկաներէն շատեր ցաւակցութիւն յայտնեցին Մխիթարեան միաբանութեան ներկայացուցիչ վարդապետներուն, Հ. Եղիշէ Գաֆֆիթանի, Հ. Գաբրիել Մէնէվիշեանի եւ Հ. Պալէմքեարեանի, որոնք դասին մէջ կեցած՝ այս տխուր պարտականութիւնը կը կատարէին, միանգամայն պէտք եղած հիւրընկալութիւնն ալ կատարելով ներկաներուն։ Ասպա թափօրով եւ «Որ զՆորս ասասածային» շարականը երգելով պատարագիչը առաջնորդուեցաւ հիւրանոցը. բակին մէջ թափօրիչին լեղուով ուղերձ մըն ալ կարդացուեցաւ եւ բարեմաղթութիւններ եղան Վեհ. Սուլթանին համար։ Հիւրանոցին մէջ Տ. Պօղոս Էմմանուէլեան Ս. Պատրիարքը դարձեալ ընդունեց ցաւակցութիւնները, հանգուցեալ Այտընեանի եղբօրը հետ միասին։ Հիւրասիրը եկած էին նաեւ Ս. Պատրիարք Հօր ներկայացուցիչ երեք վարդապետները, ինչպէս նաեւ Պատրիարքարանի գործակատար Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեան եւ Հայ–Բողոքականաց աղգապետը, որոնք վերջին անդամ ցաւակցութիւն յայտնեցին Տ. Պօղոս Էմմանուէլեանի եւ հանգուցեալին եղբօրը, ինչպէս նաեւ Հ. Պալէմքեարեանի եւ Հ. Մենէվիշեանի։

Գեորգս էֆ. Պէշիքթաշլեան, Տէր եւ Տիկին Մարթէն Յակոբեան, Օրիորդք Եւդիսէ եւ Յուստինէ Պ. Պէշիքթաշլեան, Տեարք Դ. Զաղուքեան եւ զաւակունք, այրի Տիկին Հռիփսիմէ Աղամեան, այրի Տիկին Աղաւնի Պէշիքթաշլեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Մ. Տէրվիշեան եւ իրենց որդին, Տէր եւ Տիկին Տատուրեան եւ իրենց զաւակունք, այրի Տիկին Յուդիթ Դ. Թօքատեան եւ զաւակունք, այրի Տիկին Աղաւնի Փափազեան, Տէր եւ Տիկին Դ. Դաւնակերեան, ինչպէս նաեւ Յակոբեան, Զաղուքեան եւ Պէշիքթաշլեան ընտանիքները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն ղշխառնադէտ մահ՝

ՏԻԿԻՆ ՄԱՌԻ Պ. ՊԷՇԻՔԹԱՇԼԵԱՆԻ

իրենց ամուսնոյն, մօր, զոքանչին, քրոջ, հարսին, մօրաքրոջ, եւն.։

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղը, Դշ. ի ժամ 3 (Հ. Թ.), Գասրգիւղի Ս. Թադէոս եկեղեցին, ուրկէ հանդուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի տեղւոյն դերեզմանատունը, ուր պիտի ամփոփուի իր ընտանեաց դամբարանին մէջ։

Գասրգիւղ, 15 յուլիս 1902

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ

Պատրիարքարանի նշանադրութեան խաչի տուփերու պատրաստութիւնը՝ որոշմամբ Տնտեսական Խորհրդոյ՝ նրուազուրդով տեղի պիտի ունենայ։ Այս տուփերու շինութիւնն յանձն առնուլ փափաքողները կը հրաւիրուին մինչ յառաջիկայ չաբաթ (20 յուլիս), ամէն օր դիմել ի Պատրիարքարան Ելեւմտից Դիւանի Տեսչին եւ տեսնելով տուփերու նմոյշները՝ արձանագրել հոն իրենց յանձնառութեան գինը։ Վերջնական նուազուրդը տեղի պիտի ունենայ որոշեալ չաբաթ օրը, յորմէ յետոյ որ եւ է առաջարկութիւն չպիտի ընդունուի։ (ԿՆԻՔ)

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍՏԸ ՔՈՆՍՓԱՆԹԻՆՈՊԷԼ)

ԲԱՐԻԶ, 26 յուլիս.— Երէկ երիկուն միջադէպ չպատահեցաւ. միայն աննշան արարք մը տեղի ունեցաւ միաբանական վարժարանի մը առջեւ, ուր Լիպոն Բառոյի ըսածին նայելով, քառասունի չափ անձեր թող չտուին մայրապետներուն որ մեկնին։ Նախարարապետ Պ. Բոմպա ծանուցանել տուաւ միաբանութենց ընդհանուր պետերուն թէ կառավարութիւնը պատասխանատու պիտի ճանչնայ միաբանութիւնները՝ իրենց հաստատութենց ընթացքին եւ անկէ ծագելիք անկարգութիւններուն համար։

ԲԱՐԻԶ, 27 յուլիս. — «Ֆրանսացի Քրիստոնեայ կիներուն» արարքին առթիւ, ապահովութեան բաղմաթիւ պաշտօնեաներ կը գտնուէին Քոնքորտի հրապարակը ու Շան–զ'Էլիզէ։ Քոնքորտի հրապարակին վրայ կանգնելիք ու ընկերվարական կուսակցութենց պատկանողներ գումարուեցան. ոստիկանութիւնը իբարու հանդիպելնել չտուաւ երկու կուսակցութիւնները, բայց քանի մը կռիւներ տեղի ունեցան. մէկ քանի հոգի թեթեւ վէրքեր ստացան։ Իրիկուան ժամ 6ին ամէնքն ալ ցրուեցան։ Ուրիշ զանազան տեղեր ալ կռիւներ պատահեցան, մանաւանդ Շան–զ'Էլիզէի ու Կապուրէլի պողոտաներուն եւ Ռուայեալ փողոցին մէջ։ Ոստիկանութիւնը ցրուեց հոն գտնուողները եւ քանի մը հոգի ձերբակալեց։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Սքանչելային առաջին դեր–ատենապետ Պ. Բրոմիչ հրաժարեցաւ։ Պ. Սթամոնէվիչ, առաջին ատենապետը, յայտարարեց թէ պատրաստ է հրաժարիլ երբ ներքին գործոց նախարար Պ. Սթէֆանովիչ ալ միւսնոյնը ընէ։ Նախարարապետ Պ. Վուչիչ մերժեց այդ առաջարկութիւնը։ Նախարարական տագնապին լուծումը վաղուան կը սպասուի։

ԼՈ ՌՈՇ–ՍԻՒՐ–ՈՆ.— Պատերազմական նախարար Անտրէ զօրավարը, հացկերոյթի մը ատեն խօսելով, ըսաւ թէ ամբողջ նախարարութիւնը համախմբուած է Պ. Բոմպի շուրջը, իրեն պէս համոզուած ըլլալով որ կղերականներու բռնութենէն անպատճառ աղատելու է։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 27 յուլիս.— Սթոքոլմի օսմ. դեսպան Շեբիքի փաշա, այսօր, Սթոքոլմէն Բարիզ ժամանեց։

—Այսօր Բրէնսի դարասանին մէջ տեղի ունեցաւ Պորտօ–Բարիզի արշաւանքին ժամանումը։ Կարէն առաջինը հասաւ եւ ջերմապէս ողջունուեցաւ։

Գիւ.—Զրոյց կայ թէ Պ. Վալտէք–Ռուսօ, որուն գրասենեակը Բիլ կը սպասուի, նոր տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ Վիլհէլմ կայսեր հետ, եւ թէ պիտի հրաւիրուի ներկայ գտնուիլ Պալթիկ ծովի դերման նաւաբաժնին նշանառութեան փորձերուն, որոնք քանի մը օրէն պիտի կատարուին։

ՄԱՍԻՐԻՏ.—Սպանիոյ մայր թագուհին յուլիս 31ին Բարիզ պիտի ժամանէ եւ քանի մը օր պիտի մնայ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Օգոստոս 2ի չաբաթ օրէն դատ, Լոնտոնի սակարանը օգոստոս 4ի երկուշաբթի օրն ալ դոց պիտի ըլլայ, ըստ սովորութեան։

ԲԱՐԻԶ.—Այսօր նոր միջադէպ չպատահեցաւ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 13 Յուլիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	30	30 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	30	33
Ամէնէն վար գին	»	30	19
Բումէլիի երկաթուղի զոց.	ֆր.	115	50
Ամէնէն բարձր գին	»	115	87
Ամէնէն վար գին	»	115	12

ԲԱՑՈՒՄ 15 Յուլիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Բ. Կ.	30	30 1/2
Բումէլիի երկաթուղի	ֆր.	115	62
Շիրքէթի թայրիէ		26	75
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քէֆէտի ժէնէրալ Օթմ.		0	10
Սօս. Օթմ. Շանտ է Վալէօռ		0	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		2	90
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	20
» ժուխանս		1	35
» պարտաթուղթ		495	—
Բարափ Կ. Պոլսոյ		496	—
Թրանսվալ		140	—
Քէֆէտի Ֆոնսիէ էժիբսիէն		263	25
Լավրիոմ		71	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	37
» » » էջ	»	110	38
Բարիզ » »	ֆր.	22	71 1/2
» » » էջ	»	22	70
Պէրլին անտոկոս էջ	մարք	18	57
Վիէննա էջ	ֆիորր.	21	70

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	26
Անգլիական ոսկի	»	110	05
Բօլ էմբէրիոլ	»	90	—
Բրիմիջ	»	51	05
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	05
Մէճիտիէ	»	102	—
Բուպլի Ռոզաղրամ	Օ. Ո.	8	57

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 26 Յուլիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ	95	63
Օսմանեան Ռանթ սէռի Բ.	54	50
» » » Դ. բաց.	27	50
» » » Դ. զոց.	27	75
Օսմանեան Պանքա	12	50
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	40	50
» Մոնոբոլ	42	—
Գուլիկարական 1888	93	—
Էժիբս

HOTEL GIACOMO A PRINCIPE

ՊԱՆԴՈՒ ՋԻԱՔՈՄՕ, ԲՐԻՆՔԻՊԷ

Այս պանդոկը որ երկար ու փայլուն անցեալով մը ծանօթ է թէ՛ տեղացի եւ թէ օտարական հիւրերուն իրը տիպար հասատութիւն մը, իր օդաւուն դիրքին, ընդարձակ եւ ճոխ սենեակներուն, մեծամարմար կահաւորումներուն, մաքրութեան, ուտեստի որակին եւ քանակին, ինչպէս նաեւ ազատարկութեան կանոնաւորութեան ակնակիցով, ամէն տարի գիւղացուցութեան եղանակին ընտանիքներու լաւագոյն ժամադրավայրն է։ Հոն կը տիրէ նաեւ ընտանեկան հոգի մը՝ որ երբեմն նոյն իսկ միակ յարկերու ներքեւ իսկ կը պակսի։ Այսքան նիւթական ու բարոյական ամառգիւտ պայմաններու փոխարէն, Ճիաքոմօ պանդոկը խիստ գոհացուցիչ գիներ սահմանած է, ուրկէ օգտուիլ փափաքողները պէտք է չսպասեն, որպէս զի ուշ հասնելով բոլոր տարամադրելի սենեակները գրաւուած չտեսնեն։

ԻՆՉ ԿԵՐՑՆԵՄ ՏՂԵԿԻՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսու ըլլան, մայրերը անոնց լաւ անդարաբ ուտելիք գտնելու հետամուտ կ'ըլլան, ինչ որ շատ բնական է, ըստ որում, մայրական կաթը ոչչափ ալ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլեւս անբաւական կը դառնայ տղաքն ուժոյնելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք։ Բարիզի ամէնէն հռչակուած բժիշկը Տքթ. Ֆալիէռ, նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը, երկար փորձերէ ու դիտութիւններէ վերջ, յաջողած է հնարել ազոց համար առաջին կարգի սնունդ մը, ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌԻ անուամբ, որ Բարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի Բժշկական Համալսարաններէն գնահատուելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդհանրացած է։ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌԻՆ չօքոլատ պէս խիստ քաղցրահամ է և վիեւնոյն ժամանակ վերջին աստիճան սննդաբար ու կազդուրիչ. մայրական կաթին կրկին անգամը սնունդ կը պարունակէ, զոր ուռող աղաք կը սնանին, կ'ուժոյնան, կ'ամրանան կը կայտառանան, շուտով ոտքի կ'ելլեն և առանց հիւանդանալու ակռայ կը հանեն։

Հազարաւոր օրինակներ կ'ապացուցանեն որ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով մեծցող աղաք, քաջառոյգ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային։

Ամէն հասակէ անձինք անհրաժեշտ է որ գործածեն այս սքանչելի սնունդը։ Մանաւանդ ծերեր, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նիհարներ, որոնց վերջին աստիճանի ոյժ, սնունդ և կորով կու տայ։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌԻը կը ծախսուի Կ. Գոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններուն ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։

19—26

ՋՂԱՑԻՆ ԷՔ

ԿԱՐԻԱՑԷՔ, ՊԻՏԻ ԲԺՇԿՈՒԻՄ

Ամէնէն չնչին պատճառով շատ անգամ ջղային հիւանդութեան կ'ենթարկուի մարդ և եթէ կարեւորութիւն չտալով անփոյթ գտնուի ինքզինք դարմանել մասլու, հիւանդութիւնը աստիճանաբար կը յառաջանայ և մինչև իսկ ապագայ զաւակներուն կը փոխանցուի։ Լուսնոտները, և ուրիշ ջղային հիւանդութենէն տառապողներ, կամ այն է որ իրենց ծնողքէն ժառանգած են սակայն հիւանդութիւնն և կամ հիւանդութեան նոր սկսած ատեն կարեւորութիւն չտալով անոր, իրենց այսօրուան դժբախտ վիճակին հասած են։

Ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը՝ ալ չուտով կը բժշկուի, եթէ հիւանդը կանոնաւորաբար գործածէ ՎԱԼԷՌԻԱՆԹ ԴԵ ԲԻԷՐԼՕ անուն աշխարհահռչակ դեղը։

Այս դեղը անվիպելիս կը հանդարտեցնէ ջիղերն և ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը արագ և վերջնականապէս կը բժշկէ երկար ժամանակ կրնայ գործածուիլ առանց բնութեան կարգ անցնելու և ազդեցութիւնը կորսնցնելու։ Անքնութիւնը, քնաշրջիկութիւնը, կէս գլխու ցաւը, անդամալուծութիւնը, խեղդութիւնը, մոռացկոտութիւնը, խօսկունկարդութիւնը, ցասկոտութիւնը, դիւրագրգռութիւնը, ջղային հազը, սրտի բաբախումը, մարելիքը, սրտաձայնը, մղձաւանջը, կանանց սովորական անկանոնութիւնը, դժուարադաշտանութիւնն ու ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը ըստ բժշկի ՎԱԼԷՌԻԱՆԱԴ ԴԵ ԲԻԷՐԼՕ գործածելով։ Կեղծերէն զգուշանալ։ Կը ծախսուի ամէն մեծ դեղարաններու և դեղի մթերանոցներու մէջ։

ՔԻՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որքաւամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվերբուլի եւ Արեւելեայց միջեւ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Իվերնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քանադոնիա	4841
Լուսիտանիա	12950	Վէրլա	3229
Յամայնիա	12950	Բալա	2943
Սուլթանիա	8843	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Ուրանի	7269	Շէրպուրկ	1614

Շերպուրկ հոգենաւը, նաւապետ Քէրթինէս, ընդհանուր վճռաւորով Լիվերբուլէն հոս կը սպասուի օգոստոս 4ին։

Դիմել առ՝ ՃՈՒԼԻ և ՍԻՄԷՐ
Joly et Seagor,
Մէյմանէքլի խան, թիւ 6, 7, 8, Գալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

ՕՍՄ. ԱԳԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուականը
(20 սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Թաքաքէյ Ղալաթիա

Գործակալ, Գոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի Հավուզը փողոց, Օսմ. Նամակատան դէմը։

Դեր-գործակալ Գոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զասօխ
Մարբուճճիլար, Զարշըը խան, թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՍԹԱՍԹԻՂ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները գաւառ անելլ. պոզապատեայ տոկունութեամբ այն քան դնահատուած են որ ալեւորիկ ամէն կողմ տարածուած են, և բոլոր քնատնիքները, դերձակները ու կօշիկարները լակ Սինկէրի մեքենայ ակսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ըստ 400է աւելի պատուոյ վկայական և չքաղաքամասնած է բոլոր ցուցանմանդէսներու մէջ։ Մասնաճիւղեր գաւառաց մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը գտնուին ՊԷՐԱ, Ճիւսակ ճամբայ, Ղալաթիա Սէյայի դիմաց։

ԶԱՅԱՌԱ Սինկէր Խան, Թիւնէլին եւեռ. Թրամվայի կայարանին դիմաց.

ՍՏԱՄԲՈՒԼ Սուլթան Համամ թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթամբուլին դիմաց թիւ 13։

ՍԿԻՍՏԱՐ Զորչի Պոյու։

Գիտի պահէք ձեր դէմքին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

մարտարուեստ Ֆիլորիոնի
Ձեռք 534

CH^les FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՒ

Ընդհակ Հրլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օսեսայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Գօմ	1497	Կոզ	1011	Մալմ	724	Ռօզարիս	186
Ալէքթ	3607	Գոնկ	2906	Կրուտնս	1695	Մարէնկ	2273	Սարֆ	1113
Անտէլս	1541	Գրոս	895	Հիրս	775	Մարդէլլս	3709	Ցիրիս	1735
Արիսզզ	2377	Տիտս	4311	Հիտալկ	1581	Միքատս	3557	Սիլվիս	1193
Գասսանս	1822	Տօմինս	937	Հինատ	3720	Միլս	1057	Սրէբս	1200
Գօրտինս	1264	Տուրս	2383	Հորադիս	3600	Մոնդպէլլս	1735	Թասսս	1328
Գրավս	1076	Տրաքս	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլս	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիւնս	841	Տինամս	504	Իակս	2354	Նէրս	1083	Թօրիս	3827
Գրֆֆալս	4431	Էպրս	2464	Իտանս	5540	Օհիս	4100	Թօլէտս	1470
Դէլրս	1671	Էլտորատս	1520	Ձիւնս	1080	ՕնՁարիս	4036	Թորրիտս	487
Դալիրաս	1337	Էրազս	1841	Քէէս	1053	Օրլանտս	1535	Ուրպինս	2429
Դամէզ	1244	Ֆիտս	954	Քօլբինս	2307	Բալէրմս	1637	Վասքս	1914
Դազս	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմնս	1700	Բօլս	510	Վօլս	1289
Զիրակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	ԲիլլՁս	2229	Վալթուրնս	2396
Միսէրս	1831	Ֆրանչիսքս	4532	Լէբանս	2272	Ռինալտս	1663	Եէտս	1850
Գլիս	2697	Կալիլէս	3060	Լիվերնս	1643	Բալս	1613	Զէրս	1200
Գօլորատս	4235	Կիդանս	1243	Լօրէնցս	3191	Բուէս	1789		

Թօքիս չոգենաւը, նաւապետ Ճօնս, ընդհանուր վճռաւորով այժմ կը բեռնաւորի ի Հալ ուղղակի Գոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՆՐԻՋՕՏ
Թիւ 23—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ դոյքը՝ Ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ Ֆր. 34,000,000.

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը, և որոնց կը պատկանի բորը շահեր։ 1901ին ապահովագրեալց վճարուած շահաբաժիններու գումարը՝ Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ տիեզերական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ կը յանձնուած բոլիսներէն աւելի անկասմանդ և շահաւոր պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ըլլայ զբաղման, ճամբորդութեան, մահուան տեսակներուն և պատճառին, ոնձնառանութեան և մինչեւ իսկ պատերազմի ատեն։ Տիեզերական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխատուութիւններ 3 տարի ապահովագրեալ վճարելէ յետոյ, առանց յետագայ ապահովագրեալն հաշուի առնելու. այս փոխատուութեանց գումարները դար դարն նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերջին չարունակելու առանձնայնորհումը, յետաձգեալ ապահովագրիները 5 առ 100 տոկոսով հոնդերձ վճարելով. մէկ տարեվճար ընելէ յետոյ իրաւունք կորուստ չկայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, առնէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի ապահովագրեալ գումարը կը հաւուցուի ամբողջութեամբ առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագինները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայմանն ալ ունի, որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԴՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
ՔՆՆԻՉ Պատուիրակ
Ա. ՁՈՒՇՀԱՃԵԱՆ
Գոլիս, Հուիթալ խան
Վայվոտա փողոց, Վիթալիս խան
Ղալաթիա

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՒԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԵԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԻՐ
Յուլիս 29ին Միսկրէլի, Մարսիլիայէն։
Օգոս. 4ին Պիրիսի, Անտա. եղերքէն։
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Յուլիս 30ին Միսկրէլի, Սմանտ, Տրապիզոն, Պաթում և Նովորոսիսք։
Օգոս. 5ին Պիրիսի, ուղ. Մարսիլիա։
Տամանք ուղղակի Բաթումի համար։
Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարաքիմ փողոց։ 516 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՖՐԼՏ. ԼԻԵՂԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի եւ Արեւելեցի միջեւ բանող տոգ.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Վիրդրրիան	10500	Ֆլավիա	3500
Առմենեան	10500	Եմիրշիրն	3500
Քէսդրիան	10500	Արրժ.ըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճերիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Դօլմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ձորմիան	8000	Անտալուզիան	2500
Ֆսսդոնիան	8000	Ալզաշիրն	2500
Ֆիրմինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինճօ	900
Վալմնիան	3700	Օթօրդօ	800
Ֆալմինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար իրենց հրաւանգը ղրկել հոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ՝ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
մաքսատան հին տեղը

600

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականաբար նոր հանրագիտակ բառարան մը։ Ակնաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հիմերը, մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շէնուածներու, տարազներու և թիթերու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տեսրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր չաբթէ չաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ նուազն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան, եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սեռիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով, իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախսու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագիրը եռեսեալ է. { 196 ֆրանք առանձին տետրերով կամ սեռիներով եւ կամ Ռոթշիլտ հատորի
225 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi-chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանանչ։

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանցաներով) չորս անդամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անդամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրասենեակ, ստորագրողը դերձ կը մնայ տպագրայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան։ 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ, Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Ենդրոյին 16 երեսնոց պրակ մը՝ իբր նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար։

LES VRALGIES Անգամ, Ստամբոլի կծկում, Անարիւնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւններ մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին չնորհիւ Տոքթէօր CRONIERի ՀԱՆԱԳՂԱՑԱՒԱՑԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐՈՒՆ
Տուփը 3 ֆրանք, Ճամբու ծախք ցաւուտիր Paris, դեղարան Robriquet, Monnaie փողոց թիւ 23։ Կը ծախսուի նաև բոլոր դեղարաններու մէջ։
Ոսկի շքանշան 1900ի Բարիզի Միջազգային Արուեստահանդէսին։ Մթերանոց Մէջ դիրքի և Ընկ.։

EMULSION SCOTT

ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է
ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ
ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։
Ամենէն ախորժահամ ձկան իւղն է։ Գրաքանիթ տը չէ եր տալ։ Հեշտ խառնուած։ Տղայք հանոյքով կ'ուզեն ճաշակել զայն։ Բնաւ ուրիշ դեղ մը ասոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար
ՀԻՒՆԱԼՔՏԸ, ԽՈՑԸ (ցաքաս),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ՄԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԲԵՌՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԹԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
կը ծախսուի բոլոր դեղադործներուն և դեղավաճառներուն քով։
Գործակատարք ի Կ. Պոլիս ՀԱՄՄԻՐ ԵՒ ՀԱԼԻՐ 531

COMP RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ
Դ2. 16/29 Օտեսա ժամը 4ին յետոյ միջօրէի։
Դ2. 17/30 Իրմիր, Բիրէ. Ադեքսանդրիա, ժամը 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցելով Նդերսանորիէն (Բորդ-Սայիտ, Սաֆ. Պէրուէ, Թարապուլուս-Շամ։
Եշ. 18/31 Սէվաստարոլ ժամը 1ին միջորէն առաջ։
Ուր. 19/1 Օտեսա ժամը 10ին միջորէէն առաջ,
Շբ. 20/2 Տարտանէլ, Սմիւրնոյ, Սելանիկ, Իզմիր, Էրիս, Թարապուլուս-Շամ, Պէրուէ, Եաֆա, Բորդ-Սայիտ, Ադեքսանդրիա ժամը 4ին յետո միջորէի։

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերբուլի, Գլասկոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող տոգենաւէ։

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Բամսեգ	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէրէիս	2400
Թէյպրը	3000	Օսայրիս	2250
Բեանորուս	3000	Բէբա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Սամանլի	3000	Կասբրնի	1500
Մաքիսմիս	2500	Կիւլէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՐԷՆ և ԸՆԿ.
Ուիթրէն խան
ՃԷՕՍԻ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվերբուլ։

Ատենադիր ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1902 Ապրիլ 22 (Ն. Տ.) երեքշաբթի օրէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՆԱ. ԷՍԿԻ–ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ.34 խառն Առտու	ԵՐԹ Կառ. Թ.36 խառն Իրկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. Թ.31 խառն Առտու	ԴԱՐՁ Կառ. Թ.33 խառն Իրկն.
ժ. վ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.
10 55	7 45	մկն. Քարաքէօյ կամուրջ ժմն.	3 50	11 40
11 20	8 10	ժմն. Հայտար Փաշա մկն.	3 25	11 15
11 45	8 27	մկն. » ժմն.	3 12	10 58
12 50	9 40	ժմն. Բէնտիք կն.	1 58	9 44
1 —	9 50	մկն. » մն.	1 43	9 30
1 22	10 15	» Թուզլա »	1 23	9 8
1 43	10 40	» Կէյպզէ »	1 2	8 48
2 8	11 2	» Տիլ Իսքէլէսի »	12 33	8 15
2 19	11 13	» Թավշանտիլ »	12 19	8 4
2 40	11 34	» Հէրէքէք »	12 8	7 52
3 1	11 54	» Եաբրմա »	11 41	7 25
3 15	12 7	» Թիւրքիւն Զիֆթլիք »	11 29	7 10
3 27	12 21	» Տէրինճէ »	11 18	6 59
3 42	12 35	ժմն. Իզմիտ մկն.	11 —	6 43
4 7	— —	մկն. » ժմն.	— —	6 18
4 41		» Պէօյիւք Տէրպէնտ »		5 42
5 14		» Սապանճա »		5 12
5 41		» Հասիտիէ »		4 54
6 28		» Կէյվէ »		3 58
6 54		» Աք Հիսար »		3 32
7 29		» Մէքէճէ »		3 3
7 59		» Լէֆքէ »		2 29
8 37		» Վէզիր Խան »		1 51
9 20		ժմն. Պիլէճիք մկն.		1 10
9 35		մկն. » ժմն.		1 —
10 45		» Քարաքէօյ »		12 10
11 29		» Պօղիւք »		11 34
12 22		» Ին Էօնիւ »		10 57
12 54		» Զուքուր Հիսար »		10 24
1 35		ժմն. Էսկի Շէհիր մկն.		9 45
Իրկն.				առտ.

ԷՍԿԻ–ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՑԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 222 խառն Առտու	ԵՐԹ Կառ. Թ. 221 խառն Իրկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ Կառ. Թ. 221 խառն Առտու	ԴՐՁ Կառ. Թ. 221 խառն Իրկն.
ժ. վ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.
10 25	1 25	մկն. Էսկի-Շէհիր ժմն.	12 45	1 25
11 7	12 45	» Կէօքճէ Քիսրք »	12 3	12 45
12 5	12 3	» Մասպանճը Բունար »	11 7	12 3
12 59	11 7	» Այաճուկա »	10 23	11 7
1 41	10 23	» Զէքիրլէր »	9 35	10 23
2 37	9 35	» Տէօյեր »	8 50	9 35
3 6	8 50	» Իհսանիյէ »	8 23	8 50
3 30	8 23	» Համամ »	8 14	8 23
3 44	8 14	» Կալիկէօլ Համամ »	7 43	8 14
4 31	7 43	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	6 50	7 43
5 11	6 50	» Գէօյիւք Զօպանլար »	6 3	6 50
6 6	6 3	» Զայ »	5 10	6 3
6 51	5 10	» Իսհագլու »	4 45	5 10
7 15	4 45	» Նասսիան »	4 23	4 45
7 46	4 23	» Աք Չէհիր »	3 43	4 23
8 18	3 43	» Ազարի քէօյ »	3 5	3 43
9 —	3 5	» Զավուշճը քէօյ »	2 33	3 5
9 38	2 33	» Իլկին »	1 39	2 33
10 25	1 39	» Գասրն-Խանը »	12 57	1 39
11 20	12 57	» Սէրայ-Ինի »	12 17	12 57
11 52	12 17	» Մէյտան »	11 12	12 17
12 52	11 12	» Բունար-Գալը »	10 30	11 12
1 30	10 30	ժմն. Գոնիա մկն.	առտ.	10 30
Իրկն.	առտ.			

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առտու	ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Իրկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Առտու	ԴՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրկն.
ժ. վ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.
12 —	11 15	մկն. Էսկի Շէհիր ժմն.	10 —	11 15
12 44	11 35	» Աք Պունար »	9 18	10 35
1 24	12 —	» Ալբիւ Քէօյ »	8 46	10 —
2 4	1 —	» Գէյլիք Ախուր »	7 58	9 —
3 9	2 —	» Սարիքէօյ »	7 1	8 —
3 58	2 —	» Գիլէր »	6 4	7 —
4 35	3 —	» Սասիկլր »	5 27	6 —
5 9	3 —	» Գէյլիք Քէօփրիւ »	5 —	5 —
6 3	4 —	» Բօլաթլի »	4 16	4 —
7 21	5 —	» Մալի Քէզ »	2 49	3 —
8 15	6 —	» Մէնճան Քէօյ »	1 47	2 —
9 —	7 —	ժմն. Էնկիւրիւ մկն.	1 —	1 —
Իրկն.			առտ.	առտ.

ԱԼԱԵՈՒՆԷԷՆ ՔԷՕԹԱՀԵԱ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 322 խառն Առտու	ԵՐԹ Կառ. Թ. 324 խառն Իրկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 321 խառն Առտու	ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 323 խառն Իրկն.
ժ. վ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.
1 5	11 15	մկն. Ալաեունտ ժմն.	12 30	10 35
1 25	11 35	ժմն. Քէօթահեա մկն.	12 10	10 15

ՀԱՄԻՏԻԼ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 426 խառն Առտու	ԵՐԹ Կառ. Թ. 426 խառն Առտու	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ Կառ. Թ. 425 խառն Առտու	ԴՐՁ Կառ. Թ. 425 խառն Առտու
ժ. վ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.
5 56	4 35	մկն. Համիտիէ ժմն.	4 35	5 56
6 14	4 17	ժմն. Ատա-Բազար մկն.	4 17	6 14